МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ З ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Галузі знань: 22 «Охорона здоров'я»

Складник освіти: післядипломна освіта, спеціалізація

Спеціальність: Урологія

Попередня освіта: лікарі, які закінчили інтернатуру з лікарської спеціальності «Хірургія»; лікарі-хірурги, лікарі-урологи, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю

Професійна кваліфікація: лікар-спеціаліст

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ ЗДМФУ
Голова Вченої ради
_____ / проф. Юрій КОЛЕСНИК
(протокол № 5 від « 24 » грудня 2024 р)
Програма підготовки вводиться в дію з 25 грудня 2024 р.
_____ / проф. Юрій КОЛЕСНИК
(наказ №447 від « 25 » грудня 2024 р

Запоріжжя 2024

ПЕРЕДМОВА

Програму підготовки з підвищення кваліфікації зі спеціальності **«Урологія»** складено робочою групою, відповідно до Наказу МОЗ України від 25.07.2023 р. № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників» (із змінами) від 14 липня 2021 р. № 725, Наказу МОЗ України від 22.07.1996 р. № 166 «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів)» (із змінами), Наказу МОЗ України від 22.02.2019 р. № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» (із змінами).

Затверджено рішенням Вченої ради Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, протокол № 000 від 00.12.2024 р. Введено в дію Наказом ректора Університету № 0000 від 00.12.2024 р.

Керівник робочої групи:

Бачурін Г.В. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри урології Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Робоча група:

1. Люлько О. О. – д.мед.н., професор кафедри урології Запорізького державного медико-фармацевтичного університету;
2. Рябоконь Ю. Ю. доктор медичних наук, професор, директор навчально-наукового інституту післядипломної освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.
3. Нікітюк І. М. – к.мед.н., асистент кафедри урології Запорізького державного медико-фармацевтичного університету;
4. Коломоєць Ю.С. – к.мед.н., асистент кафедри урології Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Рецензії-відгуки:

1. Стусь В.П. – д.мед.н., професор кафедри хірургії №1 та урології Дніпровського державного медичного університету;
2. Савон І.Л. – д.мед.н., професор кафедри хірургії 2 Навчально-наукового інституту післядипломної освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету;

І. ВСТУП

1. Післядипломна освіта: основним завданням циклів спеціалізації, є отримання та удосконалення професійних знань і навичок шляхом оновлення наявних та отримання нових теоретичних і практичних знань, необхідністю освоєння сучасних та нових методів вирішення професійних завдань, формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих в результаті теоретичної підготовки, необхідністю вивчення світового досвіду тощо.

2. Попередня освіта перелік освітніх програм: лікарі, які закінчили інтернатуру з лікарської спеціальності «Хірургія»; лікарі-хірурги, лікарі-урологи, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю згідно Наказу МОЗ України від 25 липня 2023 року № 1347 "Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями (із змінами).

3. Програма підготовки з підвищення кваліфікації – проходження циклу спеціалізації за спеціальністю «Урологія» проводиться за програмою підготовки затвердженою Вченою радою ЗДМФУ, та розробленими на їх основі робочими програмами та навчальними планами затвердженими на Вченій раді Навчально-наукового інституту післядипломної освіти.

4. Слухачі, які виконали навчальний план та програму спеціалізації, підлягають атестації на визначення рівня знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікар-спеціаліста із кваліфікації «Урологія».

ІІ. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти	Післядипломна освіта, спеціалізація
Спеціальність	Урологія
Кваліфікація	Лікар-спеціаліст
Передумови вступу	Лікарі, які закінчили інтернатуру з лікарської спеціальності «Хірургія»; лікарі-хірурги, лікарі-урологи, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю
Форма проходження	Очна та дистанційна участь в режимі реального часу
Мова	Українська
Академічні права	Робота на посадах лікар-спеціаліст за спеціальністю «Урологія» у лікарняних закладах та закладах охорони здоров'я. Безперервний професійний розвиток, цикли тематичного удосконалення
Моніторинг та оцінювання	Наказ МОЗ України від 22.02.2019 р. № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» (із змінами), Наказ МОЗ України від 22.07.1996 р. № 166 «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів)» (із змінами)
Обсяг програми	4 місяці (624 години / 20,8 кредитів ЄКТС) для лікарів, які закінчили інтернатуру з лікарської спеціальності «Хірургія»; лікарі-хірурги, лікарі-урологи, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю відповідно до Наказу МОЗ України від 25.07.2023 № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями» (із змінами). Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників» (із змінами) від 14 липня 2021 р. № 725.

ІІІ. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Інтегральна компетентність	Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров’я за спеціальністю «Урологія», або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	**ЗК 1**. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці. **ЗК 2** Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії **ЗК 3**. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності. **ЗК 4.** Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп’ютерною технікою. **ЗК 5.** Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медико-психологічній практиці. **ЗК 6**. Здатність приймати обґрунтовані рішення **ЗК 7.** Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і професійних обов’язків. **ЗК 8.** Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка). **ЗК 9.** Спроможність збирати психологічну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані **ЗК 10.** Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров’я суспільства, сприяти підвищенню якості життєво важливих складових (вода, повітря, харчові продукти і т. д.).

	ЗК 11. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності. **ЗК 12.** Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. **ЗК 13.** Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень. **ЗК 14.** Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани. **ЗК 15.** Знати покази, протипокази, побічні дії препаратів які використовуються в лікарській практиці та побічну дію з боку препаратів, які приймаються пацієнтом системно.
Професійні компетентності (ПК)	**ПК 1.** Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних лікувальних практик. **ПК 2.** Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій стосовно медичної психології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу. **ПК 3.** Здатність до встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання .Навички збирання інформації та клінічного обстеження пацієнта. **ПК 4.** Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів **ПК 5.** Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги. Навички надання екстреної медичної допомоги **ПК 6.** Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів **ПК 7.** Навички виконання медичних маніпуляцій. **ПК 8.** Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.

	ПК 9. Здатність освоїти основні методики променевої візуалізації**,** інтерпретувати рентгенограми, томограми. **ПК 10.** Здатність до ведення медичної документації. **ПК 11.** Здатність використовувати клінічне мислення при оцінці різних порушень фізичного та психологічного функціонування на основі узагальнення інформації щодо суб'єктивних та об'єктивних проявів соматичних, психосоматичних і психопатологічних захворювань. **ПК 12.** Здатність визначати характер та принципи лікування травм, соматичних, психосоматичних захворювань і психопатологічних розладів, зокрема оцінювати необхідність застосування окремих видів психотерапії, вибір її об'єму, тактики ведення пацієнта з різними порушеннями фізичного та психологічного функціонування; використовувати оптимальні методи психотерапевтичного втручання на основі знань клінічних настанов загальних та локальних протоколів лікування окремих розладів та захворювань. **ПК 13.** Здатність до продуктивної комунікації між лікарем і пацієнтом; використовувати на практиці знання етико-деонтологічних норм роботи лікаря. **ПК 14.** Здатність до опанування і практичного використання психотерапевтичних методів і методик; надання екстреної психологічної та психотерапевтичної допомоги при невідкладних та кризових станах чи надзвичайних ситуаціях. **ПК 15.** Здатність до обґрунтування і постановки диференційного психотерапевтичного або реабілітаційного діагнозу; враховувати, при складанні програми та проведенні лікувальних заходів особливостей етіології, патогенезу та перебігу хвороби та/або психотравми; використовувати в лікуванні інноваційні технології, моно- і комбінованих схеми терапії. **ПК 16.** Здатність в умовах лікувальної чи медико-профілактичної установи, терапевтичної дільниці, навчально-виховних або оздоровчих закладів чи на

	виробництві, використовуючи узагальнену процедуру оцінки стану здоров'я людини, якості її життя, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, виявляти серед закріпленого контингенту населення групи, території, час і фактори ризику щодо виникнення психоемоційного стресу, травм, соматичних, психосоматичних та психічних розладів; здійснювати заходи щодо організації медико-психологічної допомоги населенню. **ПК 17.** Здатність надавати допомогу пацієнтам у варіантах дистанційної роботи (технічні, етико-деонтологічні та фахові вимоги). **ПК 18.** Здатність до продуктивної комунікації між лікарем і пацієнтом; використовувати на практиці знання етико-деонтологічних норм роботи лікаря. **ПК 19.** Здатність формулювати системний підхід до аналізу медичної інформації, опираючись на принципи доказової медицини, заснованої на пошуку рішень з використанням теоретичних знань та практичних вмінь у цілях удосконалення професійної діяльності.

За результатами опанування програми з підвищення кваліфікації з циклу спеціалізації «Урологія» лікар досягає наступних програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання

ПРН 1. Дотримуватися норм чинного законодавства України про охорону здоров’я та нормативно-правових актів, що визначають діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я, організацію медичної допомоги психіатричним хворим.

ПРН 2. Застосовувати знання загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 3. Вміти організувати власну роботу, роботу в команді з молодшим медичним персоналом або в міждисциплінарній команді; координувати діяльність з іншими фахівцями підрозділу, закладу охорони здоров’я; визначати

раціональний медичний маршрут пацієнта за структурними підрозділами закладу або різними закладами охорони здоров'я, які залучені до надання медичної допомоги.

ПРН 4. Вміти вибирати відповідний уніфікований клінічний протокол щодо надання медичної допомоги; розробити загальну схему локального протоколу надання медичної допомоги; розраховувати показники структури, процесу та результатів діяльності; визначати фактори, що перешкоджають підвищенню якості та безпеки медичної допомоги.

ПРН 5. Вміти виконувати медичні маніпуляції, нести відповідальність за якість виконання медичних маніпуляцій.

ПРН 6. Вміти організувати та виконувати медичні заходи під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах.

ПРН 7. Вміти надавати екстрену медичну допомогу при невідкладному стані. Вміти визначити невідкладні стани; принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги; провести організаційні та діагностичні заходи спрямовані на рятування та збереження життя людини.

ПРН 8. Вміти аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень та на їх підставі оцінити інформацію щодо діагнозу хворого.

ПРН 9. Вміти застосовувати етичні та деонтологічні норми і принципи у професійній діяльності.

ПРН 10. Вміти проводити аналіз інформації, та професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання.

ПРН 11. Обирати та застосовувати надійний діагностичний та психодіагностичний інструментарій. Визначати попередній психологічний /патопсихологічний діагноз, функціональний стан, здійснювати диференційну діагностику у відповідності до сучасних класифікаторів захворювань

ПРН 12. Визначати принципи, тактику, характер психопрофілактики, психокорекції, психологічної реабілітації та психотерапії

ПРН 13. Застосовувати сучасні методи корекції функціональних станів (психологічні, поведінкові, фізичні)

ПРН 14. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосовувати її для вдосконалення професійної практики.

ПРН 15. Проводити обстеження та/або патопсихологічну діагностику з метою прогнозування результатів надання допомоги

ПРН 16. Приймати ефективні рішення, у тому числі, в умовах невизначеності.

Матриця відповідності професійних компетентностей лікаря зі спеціальності «Урологія»
програмним результатам навчання

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16
ЗК1	●	●		●								●		●	●	●
ЗК2	●	●		●		●		●						●	●	●
ЗК3	●	●	●	●				●	●					●	●	●
ЗК4	●			●				●								
ЗК5	●	●	●	●										●	●	
ЗК6		●		●				●	●					●	●	
ЗК7	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●		
ЗК8	●					●		●			●	●				
ЗК9			●	●											●	
ЗК10					●	●	●	●						●	●	
ЗК11		●	●	●	●		●				●	●	●	●	●	●
ЗК12		●	●	●	●	●	●	●	●							●
ЗК13	●				●	●	●								●	
ЗК14	●													●		
ЗК15	●								●	●				●		
ПК1		●	●	●	●	●										
ПК2		●	●	●											●	●
ПК3		●	●	●		●	●		●	●	●	●	●		●	●
ПК4		●	●	●										●	●	●
ПК5		●	●	●		●	●		●	●	●	●	●	●		●
ПК6				●				●	●					●	●	●
ПК7					●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ПК8	●											●				
ПК9		●	●	●	●	●	●					●				●
ПК10					●	●	●	●				●				
ПК11																●
ПК12							●	●	●					●		
ПК13		●	●	●										●		●
ПК14						●	●				●	●				
ПК15					●	●		●	●	●	●	●		●		
ПК 16					●										●	●
ПК 17	●								●	●	●			●	●	
ПК 18		●	●	●		●			●	●					●	●
ПК 19				●				●		●				●	●	

IV. Перелік компонентів програми підготовки з підвищення кваліфікації за спеціальністю «Урологія»

4.1. за цією спеціальністю 4 місяці (624 годин / 20,8 кредитів ЄКТС).

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів/ годин	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти за спеціальністю			
ОК 1.	Семіотика та діагностика урологічних захворювань. Променева діагностика, радіонуклідна діагностика	1,6/48	залік
ОК 2	Лікування аномалій сечостатевих органів	1,26/38	залік
ОК 3	Лікування інфекційних неспецифічних захворювань сечостатевих органів	1,6/50	залік
ОК 4	Діагностика та лікування сечокам'яної хвороби	1,6/48	залік
ОК 5	Діагностика та лікування сечостатевого туберкульозу	1,5/46	залік
ОК 6	Діагностика та лікування ушкоджень сечостатевих органів	1,6/48	залік
ОК 7	Діагностика та лікування пухлин сечостатевих органів	1,6/50	залік
ОК 8	Діагностика та лікування ушкоджень сечостатевих органів в акушерстві та гінекології	1,6/50	залік
ОК 9	Діагностика та лікування статевих розладів у чоловіків	1,3/40	залік
ОК 10	Оперативна урологія	1,4/42	залік
ОК 11	Питання нефрології	1,3/40	залік
ОК 12.	Ментальне здоров'я mhGAP	1,3/39	залік
ОК 13.	Диференціальна діагностика невідкладних станів	0,33/10	залік
ОК 14.	Клінічна анатомія заочеревинного простору та оперативні доступи до нього. Фізіологія та патфізіологія органів сечостатевої системи	0,23/7 0,26/8	залік
Додаткові компоненти			
ДК 1	Гемоконтактні вірусні інфекції	0,27/8	залік
ДК 2	Туберкульоз	0,27/8	залік

ДК 3	Запобігання насильству в сім'ї	0,27/8	залік
ДК 4	Невідкладна медична допомога при надзвичайних ситуаціях	0,27/8	залік
ДК 5	Медичне право	0,27/8	залік
ДК 6	Базова (фахова) цифрова компетенція працівника охорони здоров'я	0,27/4	залік
ДК 7	Ділова українська мова.	0,27/4	залік
ДК 8	Медико-етичні аспекти здоров'я і хвороби. Позитивна медицина.	0,27/4	залік
ДК 6	Спілкуємось українською правильно. Ментальність і здоров'я українців.	0,27/4	залік
Атестація		0,2 /6	іспит
Разом		**20,8 /624**	

V. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА

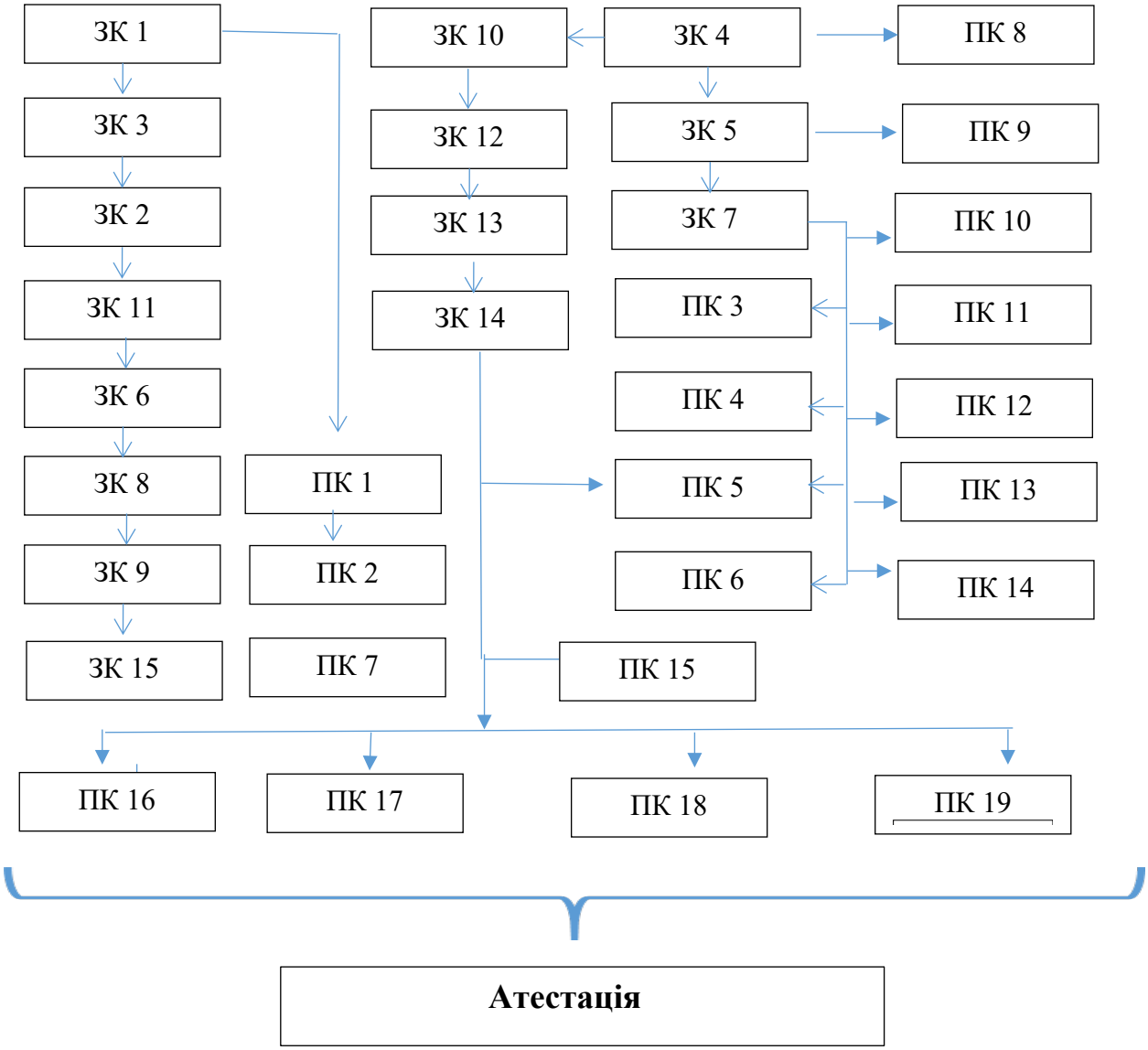

VI. АТЕСТАЦІЯ

Атестація на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання зі спеціальності «Урологія» підлягають особи, що пройшли цикл спеціалізації. Склад атестаційної комісії, яка проводить атестацію на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікар-спеціаліст формується закладом вищої (післядипломної) освіти.

До атестації для визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання зі спеціальності «Урологія», допускаються слухачі які повністю виконали

програму підготовки.

Допуск до проведення атестації для визначення знань та практичних навичок оформлюється наказом ректора закладу вищої освіти.

Атестація лікарів включає:

- іспит з оволодіння практичними навичками;
- співбесіда.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 5-ти бальною (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 1–2 – «незадовільно») і вербальною («зараховано», «не зараховано») системами.

Види контролю: поточний, підсумковий, самоконтроль, атестація.

За результатами атестації з присвоєнням звання «лікар-спеціаліст» комісія приймає такі рішення: присвоїти або відмовити у присвоєнні звання «лікар-спеціаліст» за спеціальністю «Урологія». За результатами позитивної атестації на підставі рішення атестаційної комісії лікарям, видається сертифікат встановленого зразка.

VII. ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Алгоритми діагностично-лікувальних навичок і вмінь із внутрішніх хвороб для лікаря загальної (сімейної) практики: захворювання шлунково-кишкового тракту, нирок та сечовивідних шляхів : навч. посіб. Кн. 2 / В. І. Кривенко [та ін.] ; за ред. В. І. Кривенка ; рец.: Ю. М. Степанов, М. М. Долженко. - 4-е вид., переробл. та допов. - Київ : Видавничий дім Медкнига, 2019. - 192 с.
2. Бачурін Г. В. Урологічні захворювання сечостатевої системи у жінок : навч. посіб. для самостійної роботи лікарів-інтернів за спец. "Урологія" / Г. В. Бачурін, С. С. Ломака. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. - 72 с
3. Бачурін Г. В. Урологічні захворювання статевої системи чоловіків та жінок : навч. посіб. для самостійної роботи лікарів-інтернів за спец. "Урологія" / Г. В. Бачурін, С. С. Ломака. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. - 75 с

4. Бачурін Г. В. Діагностика та лікування невідкладних станів в урології : навч. посіб. для самостійної роботи лікарів-інтернів за спец. "Урологія" / Г. В. Бачурін - Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. - 77 с
5. Бачурін Г. В. Оперативна урологія : навч. посіб. для самостійної роботи лікарів-інтернів за спец. "Урологія" / Г. В. Бачурін, І. М. Довбиш ; рец.: І. Ф. Сирбу, В. І. Перцов ; МОЗ України, Запоріз. держ. мед. ун-т, Кафедра урології. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. - 91 с
6. Внутрішні хвороби : нац. підруч. для студентів мед. закл. вищ. освіти, лікарів-інтернів і слухачів закл. післядиплом. освіти, підпорядк. МОЗ України : у 2 ч. Ч. 1. Розділи 1-8 / Л. В. Глушко [та ін.] ; за ред.: проф. Л. В. Глушка ; рец.: М. В. Гребеник, В. А. Потабашній, І. М. Фуштей. - Київ : Медицина, 2019. - 680 с.
7. Медична психологія: [підручник: у 2 т.]. - Вінниця: Нова Книга, 2020. Т. 1: Загальна медична психологія / [Г. Я. Пилягіна та ін.]; за ред. проф., д-ра мед. наук Г. Я. Пилягіної. - 2020. - 281 с.
8. Основи клінічної та патопсихології: навч. посіб. / О. С. Колосович, О. Г. Угрин; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Львів: ЛьвДУВС, 2020. - 383 с. - Бібліогр.: с. 230-236
9. Урологія : нац. підруч. / С. П. Пасєчніков [та ін.] ; за ред.: С. П. Пасєчнікова. - 3-тє вид., випр. і допов. - Вінниця : Нова книга, 2019. - 424 с.

Допоміжна

1. Клінічна психологія: словник-довідник / автор-уклад. С.В.Діденко. – К.: Академ видав, 2012. – 320 с.
2. Клінічна психіатрія: навч. посіб. для студентів / [І. Д. Спіріна та ін.]; за ред. д-ра мед. наук, проф. І. Д. Спіріної; Дніпропетр. мед. акад. - Дніпро : Видавництво, 2018. - 121, [2] с.
3. Курило В.О. Загальна та медична психологія: навчальний посібник/ В,О. Курило. –Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. -358.
4. Психологія здоров'я людини: навч. посіб. / Толкунова І. В. [та ін.]. - Київ: Талком, 2019. - 182 с.

5. Шевченко Н.Ф. Індивідуальне психологічне консультування: навчальний посібник Запоріжжя: ЗНУ, 2018. -224 с.

Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

(офіційні сайти та інформаційні портали)

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://rada.gov.ua/.

2. Державний експертний центр ЛЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dec.gov.ua/.

3. Державний реєстр ЛЗ (Експертний центр ЛЗ) [Електронний ресурс]. –Режим доступу : http://www.drlz.kiev.ua/.

4. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]. –Режим доступу : www.drlz.com.ua.

5. Довідник лікарських засобів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.drlz.kiev.ua/.

6. Національний перелік ОЛЗ (МОЗ України) [Електронний ресурс]. –Режим доступу : http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_naclist/.

7. Сайт Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками: http://www.diklz.gov.ua/control/main/uk/index.